

MAGYAR SZOCIOLÓGIAI TÁRSASÁG ÉVES
KONFERENCIÁJA ÉS KÖZGYŰLÉSE
2010. NOVEMBER 5-7.

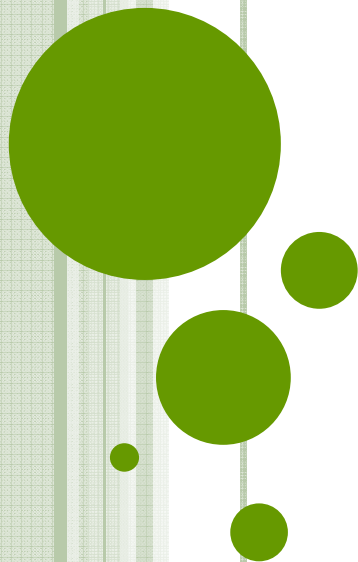
FOGYATÉKOSSÁG ÉS INTEGRÁCIÓ SZEKCIÓ

AUTISTA GYERMEKEK A MAGYAR KÖZOKTATÁSBAN

Készítették:

Keszi Roland - Kiss László - Papp Gergő - Pál Judit

2010. November 7.

1. A KUTATÁSRÓL

- **Téma:** autista gyermekeket, tanulókat nevelő, oktató közoktatási intézmények személyi, tárgyi, oktatás módszertani –oktatásszervezési feltételeinek vizsgálata
- OKM, FSZK: autizmus-specifikus fejlesztés és oktatás minőségi kritériumrendszerének tartalmi kidolgozásával kapcsolatos programja
- **Kutatás:** több modul

Cél: az autista gyermek, tanuló befogadását segítő oktatási sztenderdek kidolgozása

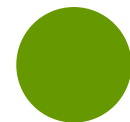
2. KUTATÁS RELEVANCIÁJA, ELŐZMÉNYEK

Kutatás relevanciája

- Nőtt az autizmussal diagnosztizáltak gyermekek száma
- Oktatásban lévő helyzetük kevésbé ismert

Előzmények

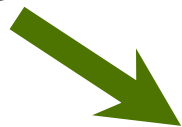
- Nemzetközi National Autistic Society, 2005.
- Országos Autizmus kutatás, 2009.

3.1. A MINTA ÉS A FELMÉRÉS KÖRÜLMÉNYEI

- Online kérdőív
- 2010. február 2. – március 2.
- Résztvevő intézmények száma:

450

435

N=224

válaszadási arány: 51,5%

Keszi,R.-Kiss,L.-Papp,G.- Pál,J.(2010): Autista gyermekek a magyar közoktatásban

3.2. A FELMÉRÉS FŐBB TÉMAKÖREI

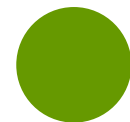
1. Intézményi jellemzők

2. Személyi feltételek

3. Kapcsolati rendszerek

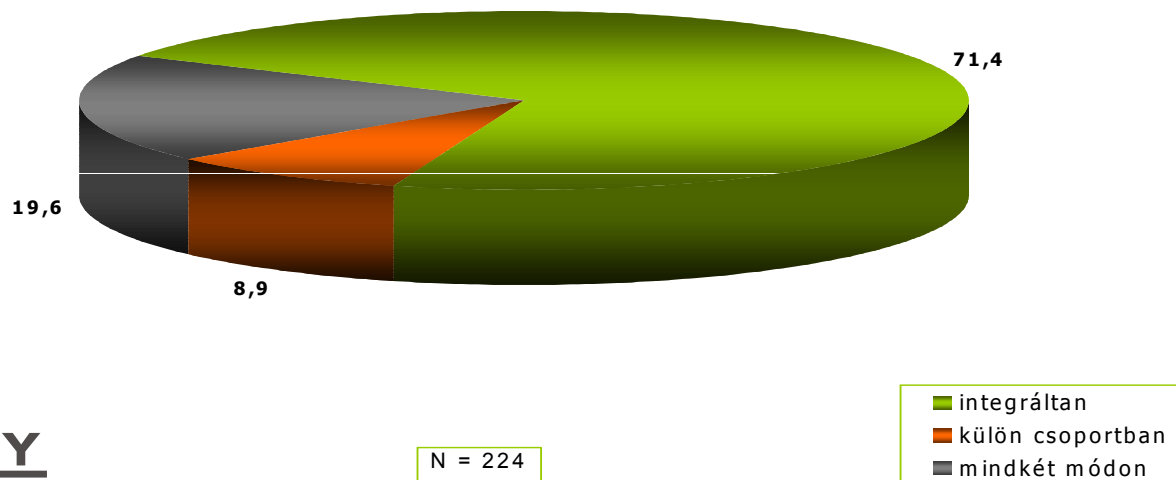
4. Oktatásszervezés, módszertan

5. Személyi és tárgyi feltételek

3.3. INTÉZMÉNYI JELLEMZŐK

Autista tanulókat fogadó intézmények megoszlása a mintában az autista tanulók nevelési-oktatási módja szerint (%)

	Tanulók aránya	Tanulók száma	Átlag	Szórás	Medián	Minimum	Maximum	N
Integráltan	34,4%	381	2,4	2,8	1,0	1	20	156
Külön csoportban	21,3%	236	11,8	12,7	8,5	1	48	20
Mindkét módon	44,3%	490	11,4	13,6	4,0	1	51	43
<i>Összesen</i>	<i>100,0%</i>	<i>1107</i>	<i>5,1</i>	<i>8,5</i>	<i>2,0</i>	<i>1</i>	<i>51</i>	<i>219</i>

Keszi,R.-Kiss,L.-Papp,G.- Pál,J.(2010): Autista gyermekek a magyar közoktatásban

3.4. KAPCSOLATI RENDSZEREK

3.5.1. OKTATÁSSZERVEZÉS, MÓDSZERTAN

Intézményben töltött idő

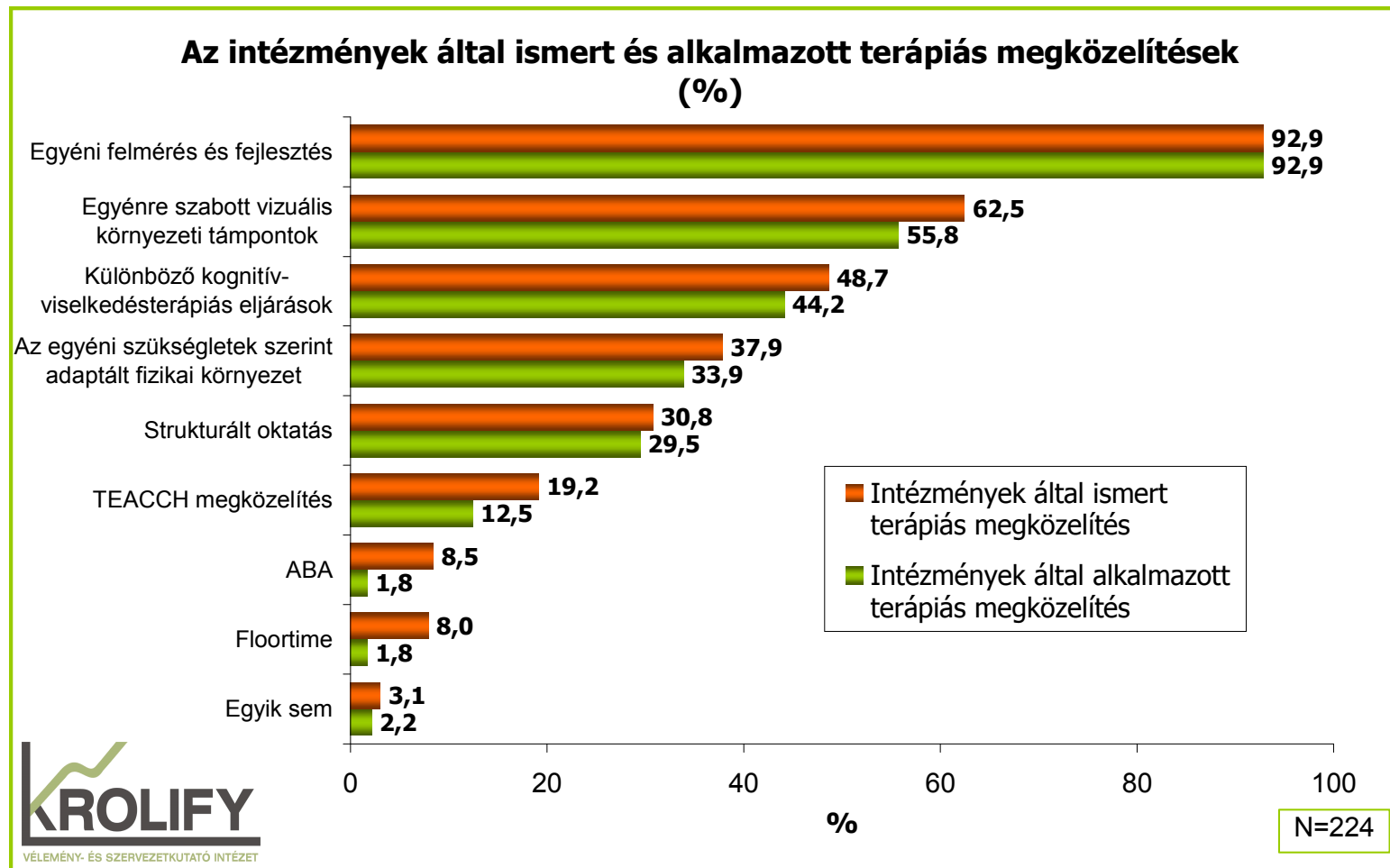
Gyermek/szakember arány

Szabadidős programok

**Terápiás megközelítések, módszerek,
kiegészítő terápiák**

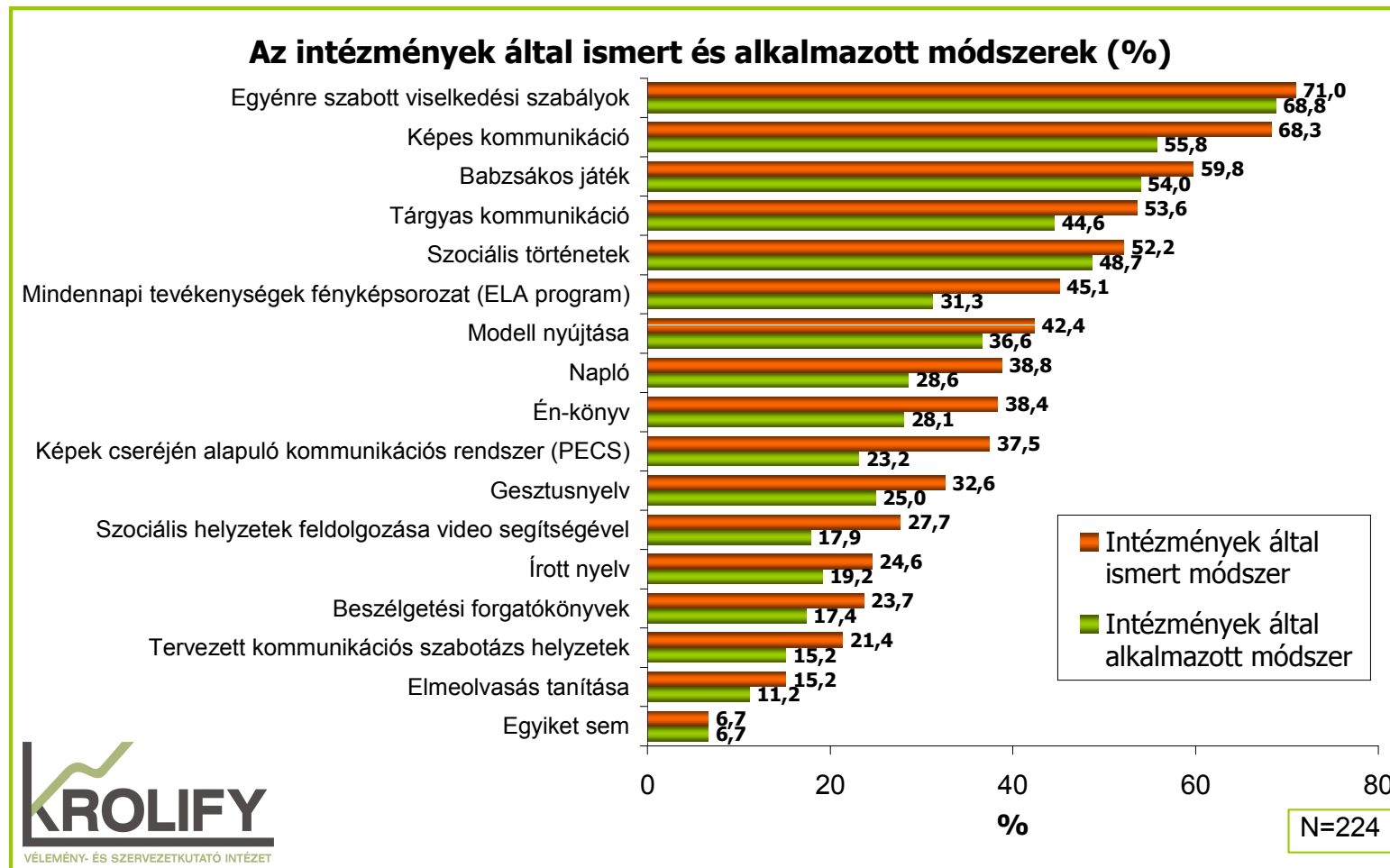

3.5.2. OKTATÁSSZERVEZÉS, MÓDSZERTAN

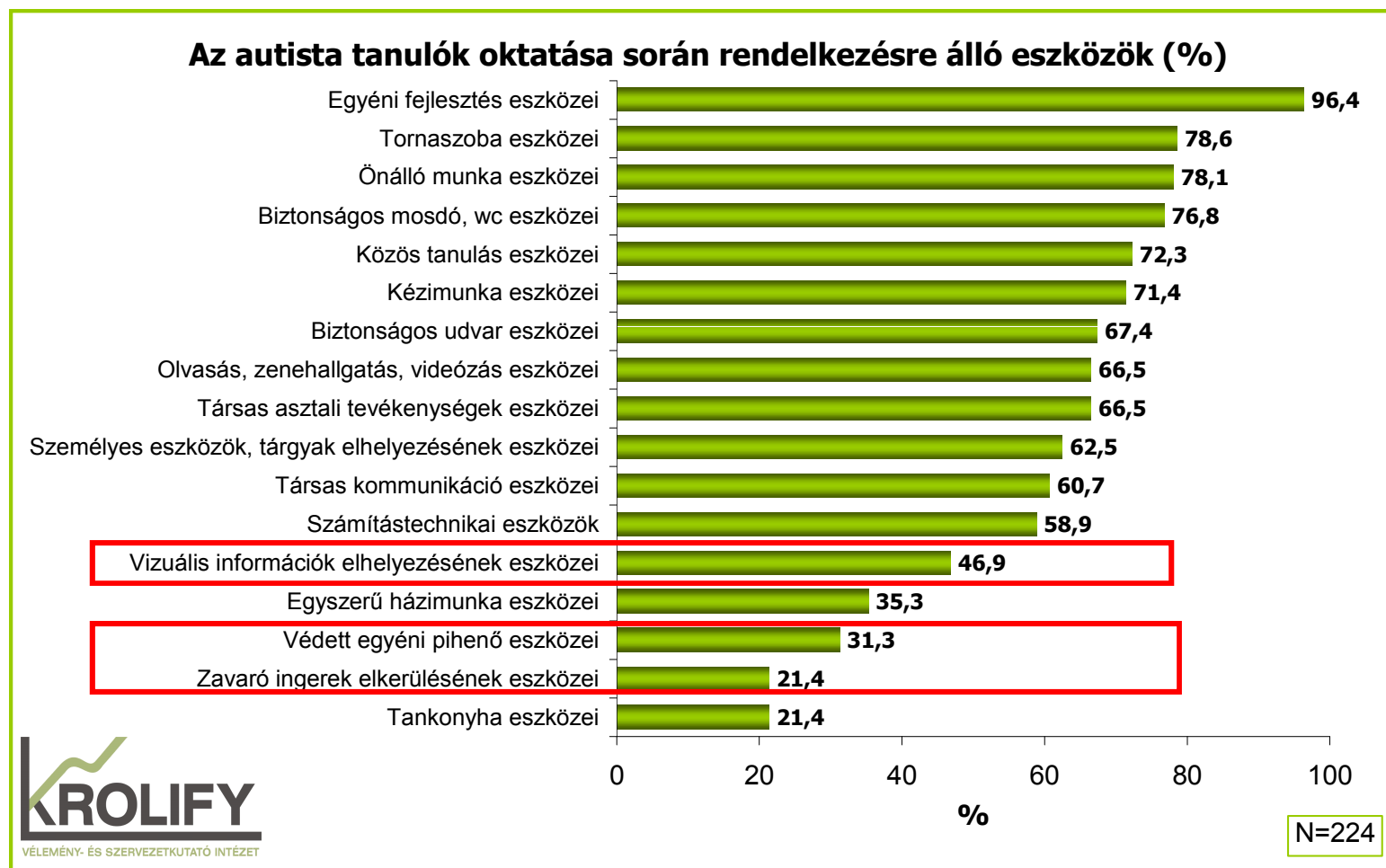

Keszi,R.-Kiss,L.-Papp,G.- Pál,J.(2010): Autista gyermekek a magyar közoktatásban

3.5.3. OKTATÁSSZERVEZÉS, MÓDSZERTAN

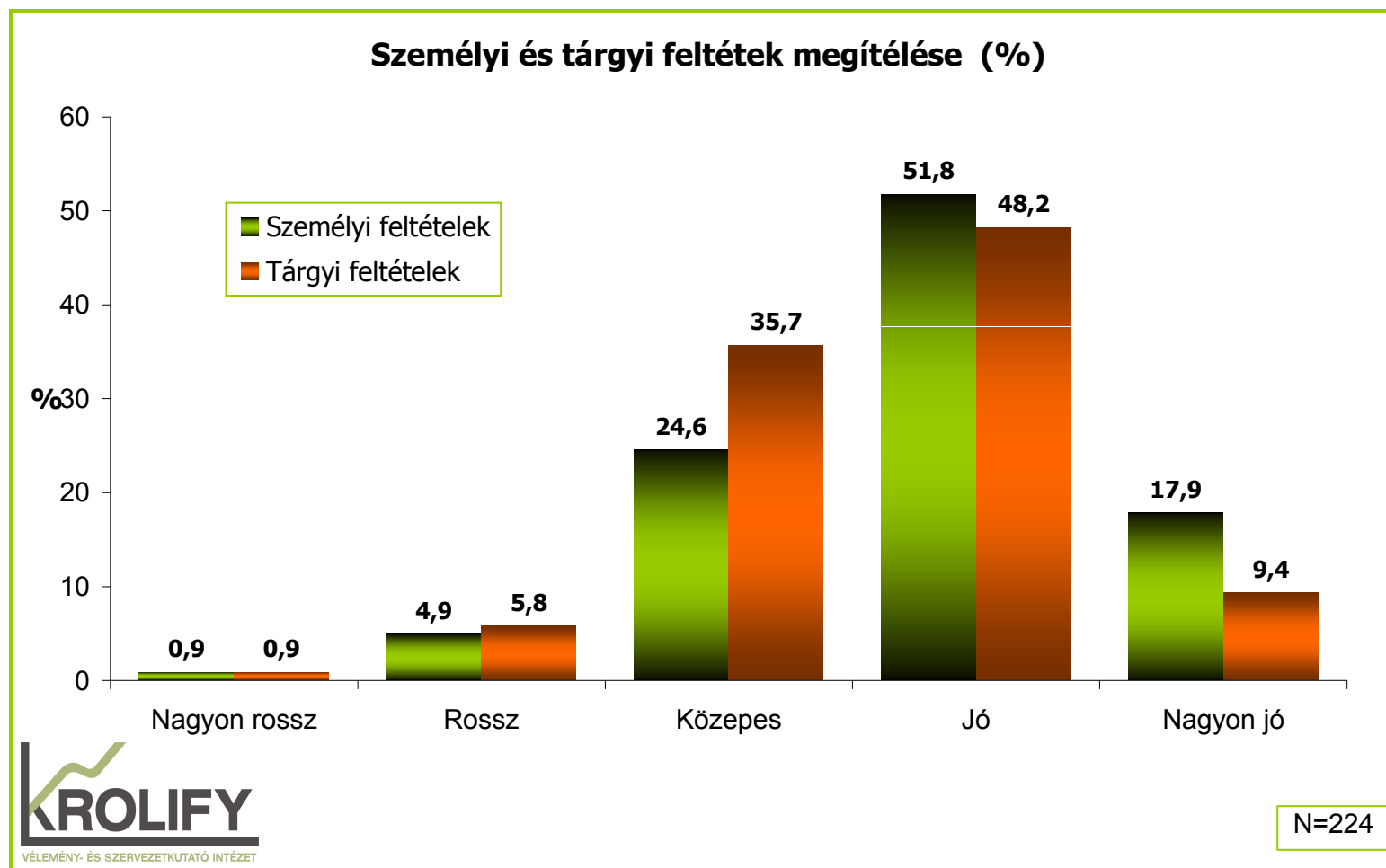

3.6.1. SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK

Keszi,R.-Kiss,L.-Papp,G.- Pál,J.(2010): Autista gyermekek a magyar közoktatásban

3.6.2. SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK

Keszi,R.-Kiss,L.-Papp,G.- Pál,J.(2010): Autista gyermekek a magyar közoktatásban

3.7. STANDARDIZÁLÁSI IGÉNYEK ÉS A MAI KÖZOKTATÁSI GYAKORLAT

	Terület	Standard/ajánlás	Gyakorlat
	egyéni fejlesztés	minden gyermek esetében	az intézmények 97%-ában
	egyéni fejlesztés	folyamatosság	az intézmények 60%-ában az intézményben töltött idő alatt folyamatosan
Egyéni fejlesztés	egyéni fejlesztés intenzitása (heti óraszám)	15-25 óra	átlagosan 7 óra
	egyéni fejlesztési terv	minden gyermek esetében	az intézmények 96%-ában
	egyéni fejlesztési terv felülvizsgálata	3 hónap	az intézmények 77%-ában évente többször vagy havonta
	egyéni fejlesztési terv megalkotásának résztvevői	szülők bevonása	az intézmények 24%-ában
	szakember/gyermek arány	1 vagy 1-nél több	átlagosan 0,64 szakember/gyermek
Szakemberek száma és képzettsége	szakemberek képzettsége	autizmus-specifikus módszertanban járatos szakemberek	<ul style="list-style-type: none"> az autista gyermekekkel közvetlenül foglalkozó személyek 20%-a vett részt autizmus-specifikus képzésben az intézményvezetők 66%-a jónak vagy nagyon jónak tekinti az autista gyermekekkel közvetlenül foglalkozó személyek tájékozottságát az autizmust illetően
Fizikai környezet adaptálása	vizuális támogatás	minden intézményben	az intézmények 46%-ában
	védett egyéni pihenő	minden intézményben	az intézmények 33%-ában
	zavaró ingerek kiszűrése	minden intézményben	az intézmények 21%-ában
Módszerek, terápiás megközelítések	ismert és alkalmazott módszerek és terápiás megközelítések	tudományos bizonyítékokkal alátámasztott hatékonyságú terápiás megközelítések és módszerek ismerete és alkalmazása	módszerek ismerete és alkalmazása változó
Szereplők közötti kapcsolatok	intézmény-szülő kapcsolat	intenzív, folyamatos kapcsolattartás	az intézmények 75%-ában napi szinten
	intézmény-szülő kapcsolat	előzetes felkészítés, képzés, tájékoztatás	az intézmények 54%-a tájékoztatja előre a szülőket
	autista gyermek-gyermekközösség kapcsolata	befogadó gyermekcsoport felkészítése	az intézmények 64%-a készítette fel a befogadó gyermekcsoportot
	autista gyermek-gyermekközösség kapcsolata	pozitív hozzáállás kialakítása a befogadó gyermekcsoportban	az intézmények 83%-ában pozitív a kapcsolat

Keszi,R.-Kiss,L.-Papp,G.- Pál,J.(2010): Autista gyermekek a magyar közoktatásban

4.1. AZ INTERJÚS VIZSGÁLATRÓL

- Interjú kutatás autista gyermekeket oktató, nevelő intézmények fenntartóinak körében
- 2010. március 3-9.
- Három interjú, időtartam 1-1 óra

4.2. ÉRINTETT TÉMÁK

1. Intézményi alapok, a rendszer kiépítése, működése

2. A befogadó intézmények és a fenntartók viszonya

3. A befogadó intézmények személyi feltételei

4. A gyermekek előrehaladása az oktatási rendszerben

4.3. INTÉZMÉNYI ALAPOK

Óvodák

- Jellemzően minden intézmény fogad autista gyermeket

Iskolák

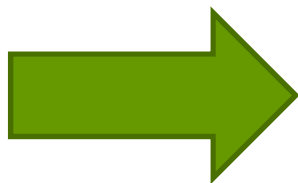
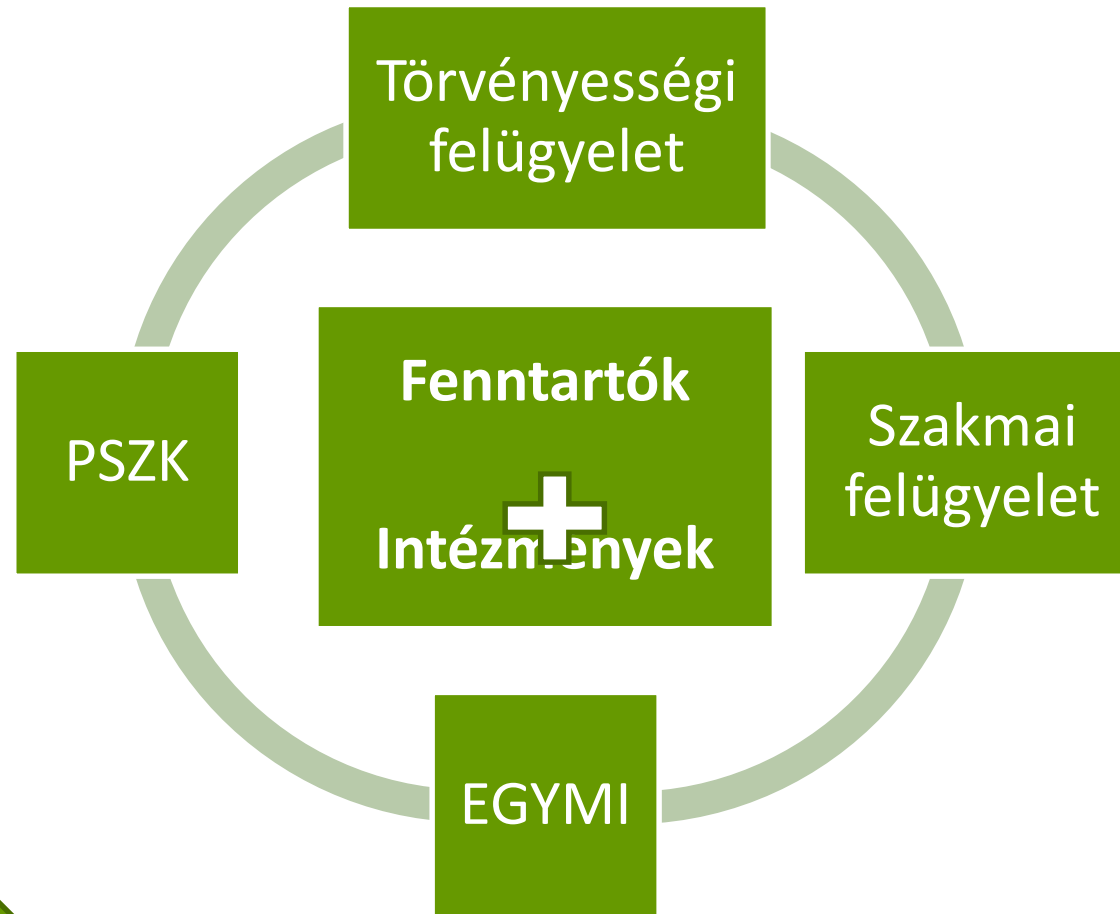
- Eltérő modellek

Jól működő rendszer

- Kialakítása sok erőforrást igényel
- Hosszú folyamat

4.4. KAPCSOLAT A FENNTARTÓK ÉS AZ INTÉZMÉNYEK KÖZÖTT

A megfelelő kapcsolat legfontosabb elemei: nyitottság és együttműködési szándék

4.5.1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK AZ INTÉZMÉNYEKBEN

Napi szintű problémák: speciális státusok visszavonása, szakember-hiány

Tervezhetőségi problémák

A többségi pedagógusok terhelhetőségének problémái

Továbbképzések – nincs megfelelő anyagi támogatás

4.5.2. SZEMÉLYI FELTÉTELEK AZ INTÉZMÉNYEKBEN

A team-munka fontossága

Kulcs a megfelelő oktatási módszer megtalálása és alkalmazása, az autista gyermek világának megértése és elfogadása

Nélkülözhetetlen a szülők bevonása

4.6. FÓKUSZCSOPORTOS KUTATÁSRÓL

Információ	Helyszín, idő	Légkör
<ul style="list-style-type: none"> • 4 csoport • Szűrőkérdőív • Toborzás: FSZK segítségével->autizmussal kapcsolatban lévő személyek • Anonimitás biztosítása • Beszélgetés témájának előzetes ismertetése	<ul style="list-style-type: none"> • Budapest, detektív tükrös terem, audovizuális felvétel • 2010.február-március • 1-1,5 óra	<ul style="list-style-type: none"> • Jó hangulat • Nyitott résztvevők • Reagáltak egymásra

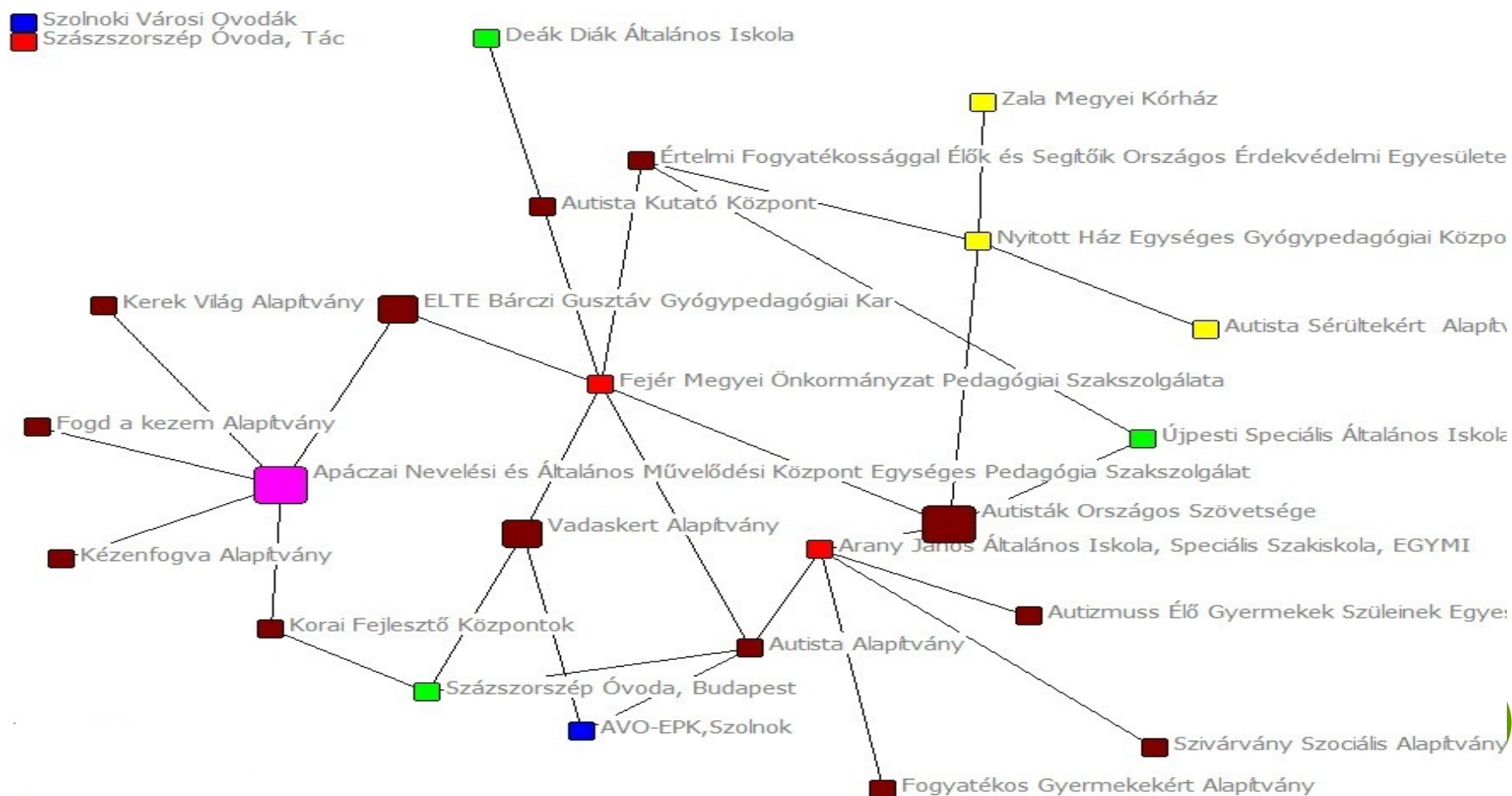
4.7. FÓKUSZCSOPORTOS KUTATÁS RÉSZTVEVŐINEK ÖSSZETÉTELE

	Szülői csoport	Gyógypedagógus csoport	Többségi pedagógus csoport	Intézményvezetői csoport
Létszám	9	9	10	10
Nem	Nő	Nő	Nő	Nő
Település	Vegyes	Vegyes-főként főváros, megyeszékhely	Vegyes-főként főváros, megyeszékhely	Vegyes-főként megyeszékhely
Intézmény-típus	Többségében integrált	Többségében speciális	Többségében integrált	Többségében integrált

Keszi,R.-Kiss,L.-Papp,G.- Pál,J.(2010): Autista gyermekek a magyar közoktatásban

AUTISTA GYERMEKEKET NEVELŐ, OKTATÓ INTÉZMÉNYEK ÉS MÁS AUTISTA SZERVEZETEK KÖZÖTTI VISZONYOK KAPCSOLATHÁLÓZATI ÁBRÁJA RÉGIÓK SZERINT

AGYARÁZAT: PIROS=KÖZÉP- DUNÁNTÚL; ZÖLD=ÉSZAK-ALFÖLD;
SÁRGA=NYUGAT-DUNÁNTÚL; KÉK= KÖZÉP- MAGYARORSZÁG; LILA=
DÉL-DUNÁNTÚL; BARNA =ORSZÁGOS

Keszi,R.-Kiss,L.-Papp,G.- Pál,J.(2010): Autista gyermekek a magyar közoktatásban

4.8. FÓKUSZCSOPORTOK VIZSGÁLATI MENETE

1. Intézményi jellemzők

2. Iskola fenntartójával való viszony

3. Szakember állomány

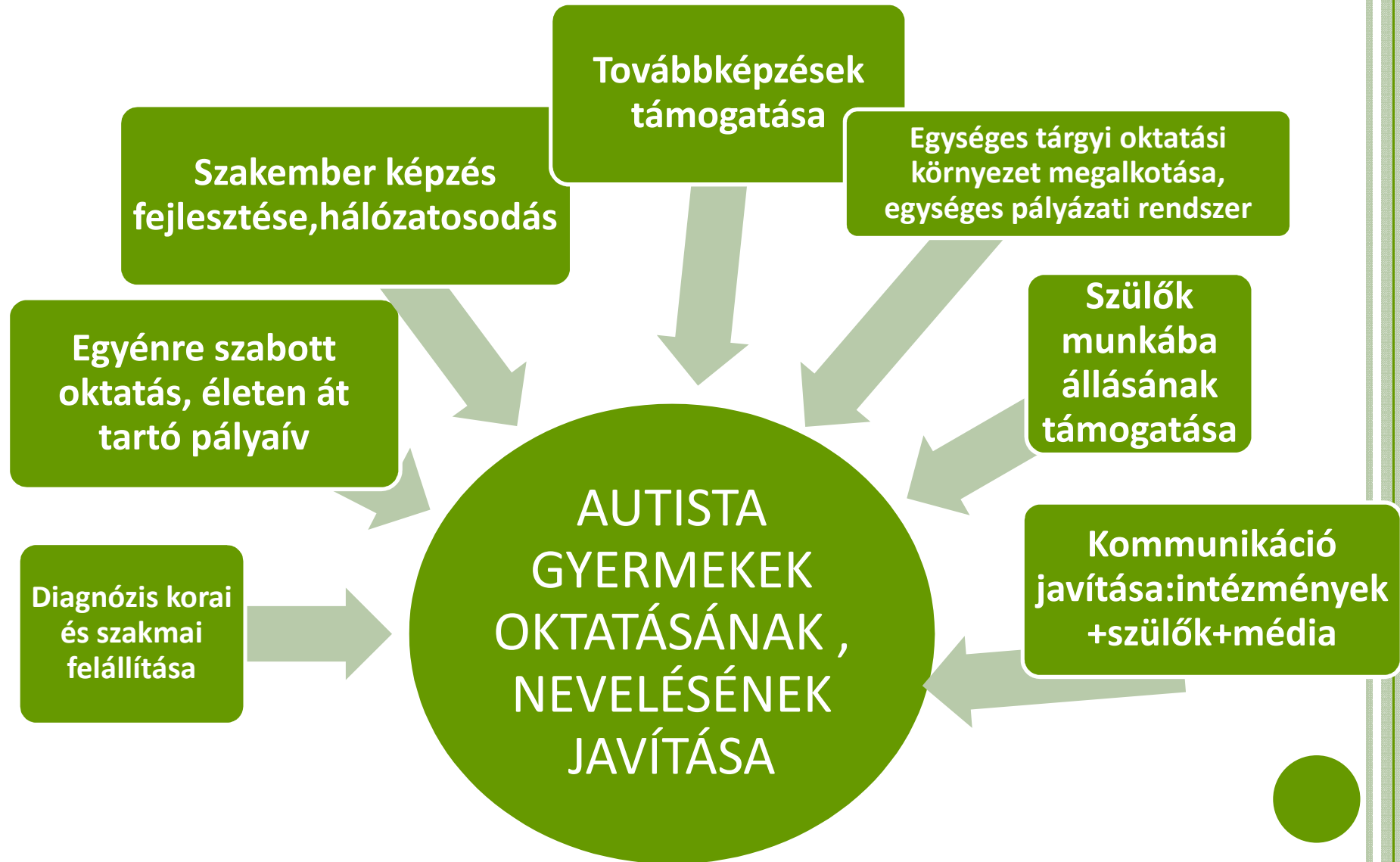
4. Tárgyi és infrastrukturális feltételek

5. Speciális terápiák

6. Szülőkkel való kapcsolat

5. AJÁNLÁSOK

KÖSZÖNJÜK A MEGTISZTELŐ FIGYELMET!

KESZI ROLAND [-KESZIR@SOCIO.MTA.HU](mailto:KESZIR@SOCIO.MTA.HU)

KISS LÁSZLÓ- LASKISS@GMAIL.COM

PAPP GERGŐ- GERGO.PAPP@YAHOO.COM

PÁL JUDIT- JUDIT.PAL2@UNI-CORVINUS.HU

Várjuk a kérdéseket!